

Toeslagen/Vtlb algemeen

In deze notitie informeren wij u hoe om te gaan met nabetaalde en teruggevorderde toeslagen tijdens, kort vóór en ná een schuldregeling/de Wsnp, waarin het nieuwe vtlb wordt toegepast. Deze notitie is tot stand gekomen in samenwerking met professionals uit het werkveld en van de rechtbank.

Wat is er veranderd?

De beslagvrije voet vóór de wetswijziging van 1 januari 2021

Bij de berekening van de beslagvrije voet werd tot 1-1-2021 uitgegaan van de daadwerkelijk ontvangen toeslagen (en de daadwerkelijk betaalde huur en zorgpremie). De bvv (en het Vtlb) werden hierop individueel aangepast. Met terugwerkende kracht kon daardoor in de regel gezegd worden dat een nabetaling in de boedel moest vloeien, want het vtlb was al ontvangen. Een terugvordering moest uit de boedel betaald worden, want de afdracht was te hoog geweest. Een nabetaling of een terugvordering van de toeslagen leidden immers tot een wijziging achteraf van het Vtlb.

(NB Alles natuurlijk uitgaande van de goede wil van de schuldenaar m.b.t. het aanvragen van toeslagen)

De beslagvrije voet vanaf de wetswijziging van 1 januari 2021

De beslagvrije voet wordt per 1-1-2021 gebaseerd op een standaard combinatie van het netto en fiscaal inkomen. Hierbij wordt ingecalculeerd dat de schuldenaar bij een bepaald fiscaal inkomen een bedrag x aan toeslagen ontvangt en een bedrag y aan toeslagen juist niet ontvangt. Daarvoor wordt hij, als dit een gevolg is van de hoogte van het fiscaal inkomen, gecompenseerd in de beslagvrije voet.

Nu in de bvv wordt uitgegaan van de theoretisch veronderstelde toeslag die de schuldenaar ontvangt, is het van groot belang dat de schuldenaar **de juiste toeslagen** ook werkelijk ontvangt. Bij te weinig ontvangen toeslag, ontstaat er een budgettair probleem en teveel toeslag zal op termijn worden teruggevorderd met veelal grote complicaties als gevolg.

Tip: een aantal Wsnp-bewindvoerders zet sinds kort onderstaande tekst in hun brieven aan schuldenaren:

“Let op: De berekening van het vrij te laten bedrag gaat ervan uit dat u correcte toeslagen van de Belastingdienst ontvangt. Ik heb daarop geen invloed. Controleert u dat dus. Ook is het belangrijk dat u wijzigingen in uw inkomen of gezinssituatie gedurende het jaar direct doorgeeft aan de Belastingdienst, zodat u voorkomt dat u toeslagen tekort komt of achteraf moet terugbetalen. Denk daarbij vooral ook aan inwonende kinderen en familie met inkomen.”

Hoe te werk te gaan bij nabetalingen en terugvorderingen

Nabetaling toeslagen

Als de nabetaling betrekking heeft op een periode na datum toelating (voorbeeld: in 2022 wordt een nabetaling over 2021 ontvangen):

- A. Is het Vtlb het hele voorgaande jaar met het juiste fiscale jaarinkomen berekend? Dan is de nabetaling een toeslag die de schuldenaar al eerder in het Vtlb verondersteld werd te ontvangen. Deze nabetaling behoort dus **niet** in de boedel.
- B. Is het Vtlb berekend met een onjuist ($1/12$ deel) fiscaal jaarinkomen? Herbereken het vtlb op basis van het vastgestelde fiscaal jaarinkomen (toetsingsinkomen) en bezie wat de afdracht had moeten zijn. Is er te weinig afgedragen? Dan behoort (dat deel van) de nabetaling **wel** aan de boedel. Is er teveel afgedragen? Het teveel afgedragen bedrag behoort **niet** toe aan de boedel, maar is voor de schuldenaar.

Zat de schuldenaar slechts een gedeelte van het jaar in de regeling?

Het deel dat betrekking heeft op de periode vóór de toelatingsdatum toelating, behoort **wel** in de boedel.

Voor het deel dat betrekking heeft op de periode tijdens de regeling — dus vanaf de toelatingsdatum en vóór de beëindigingsdatum — geldt optie (A) of gedeeltelijk (B). Het deel met betrekking tot de periode ná het einde van het traject, behoort **niet** in de boedel.

Terugvordering toeslagen

Als de terugvordering betrekking heeft op een periode na datum toelating (bij voorbeeld: in 2022 wordt een bedrag over 2021 teruggevorderd):

- A. Is het Vtlb het hele voorgaande jaar met het juiste fiscale inkomen berekend? De boedel heeft hierdoor niet teveel ontvangen. De terugvordering behoort daarom **niet** uit de boedel betaald worden. De schuldenaar zelf moet een betalingsregeling treffen.
- B. Is het Vtlb berekend met een onjuist ($1/12$ deel) fiscaal jaarinkomen? Herbereken het vtlb op basis van het vastgestelde fiscaal jaarinkomen (toetsingsinkomen), en bezie wat de afdracht had moeten zijn. Is er teveel afgedragen? Dan kan dat bedrag gebruikt worden om (een deel van) de terugvordering te voldoen. Restant: zie A.

Zat de schuldenaar slechts een gedeelte van het jaar in de regeling?

Het deel dat betrekking heeft op de periode vóór toelatingsdatum kan ingediend worden in de schuldregeling. Voor het deel dat betrekking heeft op de periode tijdens de regeling — dus vanaf de toelatingsdatum en vóór de beëindigingsdatum — geldt optie (A) of gedeeltelijk (B).

Voor het deel na einde van een regeling geldt dat dit bedrag door betrokkene zelf betaald moet worden.

Bijzondere situaties

Schuldenaar gaat in de loop van een jaar samenwonen of verbreekt samenwoning

- Schuldenaar dient direct de toeslagen aan te passen aan de nieuwe situatie.
- Vtlb dient **altijd** direct herberekend te worden

Dit tezamen zou er voor moeten zorgen dat er geen nabetaling of terugvordering ontstaat.

Inkomen schuldenaar wijzigt in de loop van het jaar substantieel

Voorbeeld: schuldenaar heeft in het begin van het jaar een laag inkomen en bijbehorende toeslag. Later in het jaar stijgt het inkomen aanmerkelijk. Bij het aanpassen van de toeslagen blijkt dat er geen (volledig) recht (meer) bestaat op de reeds ontvangen toeslag — toeslagen zijn immers gebaseerd op het jaarinkomen — en dat deze wordt teruggevorderd.

- Het vtlb voor de eerste periode van het jaar is correct berekend, want dat was op dat moment de situatie. Deze periode behoeft geen herberekening.
- Bij inkomensstijging wordt het vtlb herberekend.
- Betrokkene moet toeslag terugbetalen waar in het Vtlb in de eerste periode wel rekening mee is gehouden, en die toen terecht is uitbetaald. Daarom behoort deze terugvordering betaald te worden uit de boedel.

Schuldenaren met sterk wisselend inkomen

Hierbij is het niet wenselijk maandelijks de toeslagen aan te passen.

- Ga bij de berekening van het Vtlb uit van het gemiddelde maandinkomen over vier maanden, zoals de wet voorschrijft.
- Bereken het vtlb na afloop van het jaar op basis van het vastgestelde $\frac{1}{12}$ deel van het fiscaal jaarinkomen. (Het resultaat is het maandinkomen inclusief vakantietoeslag) . Je controleert of de boedelafdracht correct is. Een eventuele nabetaling of terugvordering van de toeslagen kan hiermee verrekend worden.

Bovenstaande is juridisch niet volledig correct, maar de oplossing is wel pragmatisch.

Tot slot

Een maandelijkse herberekening van het vtlb geeft soms het juiste maandelijkse resultaat. Maar doordat de toeslagen op basis van het fiscale jaarinkomen berekend worden is dat absoluut niet zeker. De verwachting is dat er maar een heel kleine groep schuldenaren is waarbij het inkomen maandelijks zó sterk wisselt dat dit grote invloed heeft op de toeslagen.

Voor NVVK-leden: Als gedurende een bepaalde periode de minimale afdracht is gedaan en de boedel heeft een terugvordering van toeslagen voldaan, behoort gecontroleerd te worden of de minimale afdracht (gebaseerd op de bvv) nog aanwezig is.

Een individuele afweging die blijft is hoe om te gaan met situaties waarbij de regeling in de loop van een kalenderjaar afloopt. Als voorzien wordt dat er door gewijzigd inkomen tot aan einde datum schuldregeling wordt nabetaald of teruggevorderd, kan in Wsnp zaken de slotuitdeling aangehouden worden. In Msnp kan bij de laatste betaling minder uitbetaald worden of juist een toezegging voor een nabetaling gedaan worden.